

Till Lycksele kommun

Miljö- o samhällsnämnden

921 81 Lycksele

Ärende: Förslag till ny detaljplan för Ansia 1 m.fl inom Lycksele stad.

Sammanfattning: Vi avstyrker redovisat förslag. Avvägningen för det allmänna intresset har inte tillgodosetts i erforderlig utsträckning. Framkomligheten för det tätortsnära området försämras för allmänheten. Exploateringen av strandzon motverkar pågående miljö/biologiska åtgärder i Umeälven och motverkar hållbarhetsmålen. Planen visar inte heller på vilket sätt gällande hållbarhetsmål kan förstärkas. Aktuellt område kan sannolikt innehålla fler fornlämningar, detta berörs inte i redovisade dokument eller i någon konsekvensanalys. Den lokala naturvårdsstrategin, med särskild hänsyn till det tätortsnära älvsområdet, frångås. En MKB har inte upprättats.

Bakgrund:

En samrådshandling daterad 2016-02-14 har nu redovisats för en ändring av befintlig detaljplan för fastigheten Ansia 1 m.fl inom Lycksele stad. Gällande plan upprättades 2011-05-30, med revidering 2012-11-01. Området berör tätortsnära natur, med Umeälven/Hällforsmagasinets vattenmiljö och strandzon, natur-kulturområdet längs älvens norra strand från Korpen, Emausbäckens mynningsområde och Sågavan,(med sitt sågverk en gång), längs Norrmalm, Norräng, (med Fäbovallen där en del av samhällets kreatur betade och mjölken roddes över till östra sidan där tätorten då låg), till golfbanan. Det tätortsnära strövområdet med fin natur och skog berör egentligen hela norra älvens strandområde och hela tätorten som ett sammanhållet älvnära landskapsområde. Ett natur- och kulturområde med "långa anor" i tätortens historiska utveckling från dåtid till nutid. Flera forn- och kulturlämningar har på senare tid upptäckts, längs älven i strandområdet och inom aktivitetsområdena, från yngre stenålder (10 000-4 200år f.Kr). Ansias strand ligger på ca 210 m ö h. Högsta kustlinjen i Västerbotten ligger på ca 240 m ö h.

Området och åtgärderna berör flera nationella miljömål, bl.a *God bebyggd miljö*, hänsyn till kultur- o miljövärden samt *Ett rikt växt- och djurliv* och *Levande sjöar o vattendrag* . De nya friluftsmålen, år 2012, ställer krav på ex. attraktiv tätortsnära natur- o kulturmiljövärden och förstärkning av allemansrätten. Ytterligare regionala o nationella/internationella avtal påverkar i olika grad en lokal fysisk planering. Att bevara, bruka vår kulturmiljö och historia är en viktig del av tillväxttanken och en av flera aspekter som bra grund för naturturism. Människan behöver en livsmiljö som ger förankring, stimulans och tro på framtiden. I aktuellt förslag till detaljplan saknas en sammanhållen natur-, kultur- o miljöanalys. En avvägning för det allmänna intresset har inte gjorts enligt regelverkets krav, (PBL 2:1, 2:2). Det enskilda intresset har getts en övervikt.

Lycksele kommuns Naturvårds-strategi/målbild verkar här ha frångåtts utan motivering. I detta sammanhang må även påpekas om det pågående stora arbetet med att få Vindelälvsdalen att bli ett Biosfärområde (ska då godkännas av FN:s organ Unesco), med att poängtera älvdalens höga kulturhistoriska och biologiska landskapsvärden med en långsiktig hållbar utveckling. Något som förpliktigar. Naturens och kulturens mångfald som källa till utveckling, upplevelser, och livskvalitet.

I Regeringsformen, 1 kap, 2 § är skrivit; ”det allmänna skall främja en hållbar utveckling...ekologisk, ekonomisk, social och kulturell synpunkt..” (nytt år 2011).

Naturskyddsföreningen i Lycksele har sin verksamhet i kommunen. Vi är en krets av Naturskyddsföreningen i Sverige, landets största miljöorganisation. Vi ska verka för att rädda naturens liv, att främja människans hälsa, att verka för att människans samhälle och verksamhet anpassas efter naturens förutsättningar. Vi vill stimulera naturkänslan.

Hänsyn; Natur o miljö:

Strandskydd se även under friluftsliv. Strandskyddet har även en fördel ur översvämningssynpunkt, då även med ett intakt vegetationstäck, mark-, busk- och trädskikt, samt givetvis avstånd och höjd och övriga markförhållanden, ex. jordmån . Den blir en extra skyddszon mot höga vattennivåer. Strandzonen, i vattnet och på land/stranden, är en ekologiskt mycket viktig del för den biologiska produktionen/biologiska mångfalden. De organismer, växter och

insekter, som lever här blir till föda för större organismer, i/på vattnet (ex fisk, sjöfågel) och på land (landlevande fåglar, däggdjur m.m). I Umeälven pågår nu ett stort projekt, ett nationellt pilotprojekt, för att återskapa en så god ekologisk miljö som möjligt i en av våra utbyggda älvar. Projektet arbetar och kartlägger för en maximal ekologisk potential i älven. En ekologisk nytta ska uppnås utan att betydande elproduktionspåverkan ska ske. Vattendirektivet och Miljöbalken ställer krav nu på att dessa åtgärder sker längs hela älven, i dess strandområden, i alla biflöden, för att skapa en bättre naturmiljö och en bättre livsmiljö för de befintliga vattenorganismerna och fiskarterna i älven och därmed öka tillgången till fisk och andra arter. Även för den strömlevande fisken (ex. harr och öring) vidtas åtgärder för att skapa reproduktionsområden även med ett antal strategiska förbilöp vid vattenkraftverken. Den naturliga produktionen av fisk kommer därför att öka, även för Hällforsmagasinet. Att schakta, muddra och reducera produktionsytorna längs älven och den biologiskt rika avan är att motverka Umeälvsprojektet och reducerar den biologiska mångfalden i strandzonen. Åtgärderna leder även till en viss uppgrumling i närområdet under ett antal år. För Hällforsmagasinets lilla volym är ingreppet inte obetydligt. Ett naturligt fiske, flugfiske, till om med tävlingsfiske i älven är sannolikt mera attraktivt. Detta visar omfattning på ca 1.6 miljoner människor/år som ägnar tid, rekreations- och turisttid, till sport o fritidsfiske. Ingreppet med put and take-fiske bedöms inte långsiktigt hållbart och motarbetar dessutom Umeälvsprojektet. Det stora ingreppet på strandområdet och med de ökande störningsmomenten kommer också att tydligt negativt påverka älven som fågelokal. Mkb bör upprättas vid ingrepp i vattenmiljö.

Friluftsliv:

Allemansrätten tryggar människors tillgång till naturen. En unik rätt att röra oss i naturen. Naturskyddsföreningen ser negativt på inskränkningar i den rätten. Strandskydd vid sjöar, älvar, bäckar osv är en naturtillgång av stort värde för allmänheten, och för turister, samt för det växt- och djurliv som är anpassade och beroende av vattenmiljön, på stranden och i den strandnära zonen/vattenmiljön. De nya nationella friluftsmålen som ska ge oss god hälsa, naturförståelse och regional utveckling säger att; tillgängligheten ska vara för

alla, allemansrätten ska värnas, målen ska stödja attraktiv tätortsnära natur och kulturmiljöer och landskap. Planförändringen minskar tillgängligheten för allmänheten. Tidigare beslut om LIS-område, har troligen inte medgett intrång inom strandområdet. Gjorda utfyllnader ligger troligen utanför överenskomna direktiv, vilket nu negativt påverkar tillgängligheten för allmänheten.

Kulturmiljö:

Målet *God bebyggd miljö* poängterar att kulturhistoriska och estetiska värden ska tas tillvara och utvecklas, att grön- och vattenområden i tätorter och tätortsnära områden ska bevaras och utvecklas. Samhällsplaneringen ska arbeta för en långsiktig hållbar utveckling. Nya fornlämningar, nära tätorten, har gjorts längs älvens norra strand. Utvecklingsbara attraktiva natur- och kulturområden finns nu i ett större sammanhang längs älven, tätortsnära. Det vore en stor planeringsmiss att inte ta det tillvara. PBL 2:3 ställer krav på hänsyn till natur- och kulturmiljöer. Natur- och kultur är en viktig tillväxtfaktor.

Tätortsmiljö:

De nationella miljömålen; God bebyggd miljö, Levande sjöar och vattendrag och Ett rikt växt och djurliv gäller för området. En god bebyggd miljö innebär även att den lokala fysiska planeringen ska ta hänsyn till grönområden så att de bevaras, vårdas och utvecklas även för friluftssändamål. Människor ska ha lätt att kunna röra sig även i tätortsnära områden i vardagslivet. Vistelse och promenader i naturen är positivt för hälsan. God folkhälsa går hand i hand med ett attraktivt och hållbart samhälle. En vistelse i en mer naturlig miljö uppskattas mera och ger en mer positiv hälsoeffekt. I kommunens lokala naturvårds-strategi skrivs att natur och kulturmiljö skall tillvaratas och utvecklas, att strandzonerna ska vara tillgängliga, att en tätortsnära bebyggelse ska vara attraktiv. Aktuellt förslag skapar en artificiell natur. Strandzonen utarmas från biologisk synpunkt. Älven är en rik sjöfågellokal, fåglarna rastar under vår och höst, många arter (ca ett 20-tal arter) häckar även inom älvens naturnära zon. Detta uppskattas av människorna. Den ännu gällande planen gav ett större tillgängligt område för allmänheten att ströva efter stranden. Naturvårds-strategin uttalade att strandområdet ska användas som ett tätortsnära ströv/promenad-område. Befintliga stigar är idag av tillräcklig

kvalitet (marken består av sand o grus). Att göra området runt den s.k avan till kvarters mark för camping och med en konstgjord "vattenpöl" för

put and take fiske avskärmar o försvårar vistelse i strandområdet. Förslag att bygga 20 st stugor intill avan är ett stort risktagande från översvämningssynpunkt. (Det finns tillgång till byggbar/utvecklingsbar mark inom bef. campingområde). Detta hindrar också passage genom området. Anläggandet av en gc-väg direkt i strandlinjen kommer att innebära ett stort ingrepp i den rika strandmiljön, skog, buskskikt och trädskikt avverkas, stenar flyttas, stora grusuppfyllningar och stabilisering måste göras för att klara vågrörelser, isrörelser och vattennivåhöjningar. (GC-vägen blir även utsatt för den västliga vinden). Högre vattenflöden med högre vattennivå i älven kommer att ske pga klimatförändringarna som ger större nederbörds mängder, vårvinter och höst. Det ställer krav på en kraftigare och högre väggkropp. Borteroering av gc-vägen kommer troligen att ske. Häcknings- och uppehållsplatser för fågel kommer att drastiskt reduceras och försvinna. Attraktionskraften för området minskar då. Inom plan-området har en del skog redan avverkats. I tätortens närhet är strandnära strövområden, med natur- och kulturhistoriska kvaliteter, en "bristvara". Detta ingrepp kommer drastiskt att minska tätortsnära ströv/promenad-områden. Miljöbalkens portalparagraf ställer krav på hållbar utveckling och särskild hänsyn till naturens värde. PBL 2:2,2:3 krav på att marken används för det mest lämpade ändamålet... och användbar för alla... . Dessutom kommer sammanlänkning med attraktiva strandzoner, natur- o kulturmässigt, nedström och uppströms området att upphöra eller drastiskt försvåras.

Lycksele den 13 april 2016

e.u

Naturskyddsföreningen i Lse

Torgny Forsgren, ordf, Linnévägen 2 B, 921 34 Lycksele